

บทที่ ๑

สถานะการพัฒนาตำบล

๑.บริบทของพื้นที่

๑.๑ ประวัติความเป็นมาของ

เหตุที่ได้ชื่อ “นาป่าแขง” เพราะเมื่อสมัยก่อนลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ลุ่มทุ่งนา มีบึงน้ำ ลำห้วย ล้อมรอบ และมีป่าต้นแขง (มีลักษณะเป็นกอ ลำต้นเล็กเรียวยาว เป็นปล้องคล้ายต้นหญ้าแขม มีดอกสีแดงอมม่วง) ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก และอยู่ห่างจากตัวอำเภอบุพราวงศา ไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๕ กิโลเมตร และเมื่อน้ำลดลงพื้นที่ดังกล่าวจึงมีผู้คนเริ่มเข้ามาอยู่อาศัยเพื่อประกอบอาชีพทำนา และตั้งเป็นชุมชนมากขึ้นโดยมีเส้นทางเกวียนที่ใช้เป็นเส้นทางสัญจรไปมาระหว่างตัวอำเภอกับชุมชน จึงมีคนพูดกันติดปากว่า “นาป่าแขง” ตำบลนาป่าแขง เป็นตำบลหนึ่งใน ๗ ตำบล ของอำเภอบุพราวงศา ซึ่งแยกจากตำบลนาหว้า โดยได้รับการประกาศจากกระทรวงมหาดไทยแยกเขตการปกครองเป็นตำบลนาป่าแขง มีผลเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๐ ตอนที่ ๘๗ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ซึ่งสภาตำบลนาป่าแขงยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนาป่าแขง เมื่อวันที่ ๒๓ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาป่าแขงเป็น เทศบาลตำบลนาป่าแขง เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒ แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน มีผู้บริหารท้องถิ่นคนแรกรวมถึงคนปัจจุบัน จำนวน ๘ คน มีการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาตำบลที่มีความต่อเนื่อง และแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ ตอบสนองความต้องการในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์

ปัจจุบันเทศบาลตำบลนาป่าแขง ๔ องค์กร ใช้หลักในการดำเนินงานที่มุ่งสู่การจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น และพัฒนาเครือข่ายนำอยู่ตำบลสู่สาธารณะ โดยยึดหลักการทำงานที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการทำงานด้วยกลไกเฉพาะของพื้นที่ ในรูปแบบ “คณะทำงานไถนาป่าแขงปลื้มกัน” ที่นำปัญหาในพื้นที่และทุนที่มีในตำบลมาใช้ประกอบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในตำบล ที่รักษาวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ดังคำขวัญที่บ่งบอกลักษณะของพื้นที่ภาพรวมไว้ว่า “ข้าวหอมมะลิเลิศรส เขาสุพรรณบรรพตสดสี แหล่งโคตีพันธุ์พื้นเมืองงามรุ่งเรืองพระธาตุใหญ่ หมี่ขิดไหมลายงาม เลิศล้ำแจ่วบอง” จากคำขวัญดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตำบลนาป่าแขงเป็นพื้นที่ทำเกษตรกรรม มีวัฒนธรรมประเพณี ที่สืบทอดกันมา และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษสร้างมูลค่าในทางเศรษฐกิจ ตามวิถีชีวิตคนตำบลนาป่าแขง จนเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ในตำบล เช่น กลุ่มเกษตรปลอดสาร อาหารปลอดภัย ที่สมาชิกรวมกลุ่มกันทำนาข้าวและปลูกผักปลอดสารเคมี กลุ่มทอผ้าสไบและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบทอดกันมาถักทอเป็นผืนผ้าลายงามขายสร้างรายได้ให้ครอบครัว และมีวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดี คือการเวียนเทียนทุกวันพระใหญ่รอบพระธาตุนาป่าแขง ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน ประกอบกับการใช้ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหารปรุงเป็นอาหารที่มีรสแซบที่เรียกว่าแจ่วบอง

๑.๒ สภาพลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่

ตำบลนาป่าแขง มีพื้นที่เขตรับผิดชอบประมาณ ๘๑.๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕๐,๘๓๘ ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอบุพราวงศา ห่างจากอำเภอบุพราวงศา ประมาณ ๕ การเดินทางสู่จังหวัดอำนาจเจริญ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ ถนนอรุณประเสริฐ สายอำนาจเจริญ – เขมราฐ ตำบลนาป่าแขง ห่างจากตัวจังหวัดอำนาจเจริญประมาณ ๒๕ กิโลเมตร อาชีพหลักทำเกษตรกรรม รองลงมารับจ้าง และเลี้ยงสัตว์ ตามลำดับ

๑.๒.๑ อาณาเขตติดต่อ

แผนที่ ๑ แผนที่อาณาเขตพื้นที่ติดต่อ

ทิศเหนือ บ้านคำยานางหมู่ ๘ ตำบลนาป่าแ่ง ติดกับ บ้านหนองไสน้อย ตำบลหนองข่า อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ มีภูมิลำเนาและภูมิลำเนาซึ่งเป็นป่าที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์เป็นแนวแบ่งเขต ระหว่าง กับบ้านหนองไสน้อยตำบลหนองข่า

ทิศตะวันออก บ้านนาถาว หมู่ ๕ ตำบลนาป่าแ่ง ติดกับ บ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ มีลำห้วยเป็นแนวกันเขตตลอดแนว

ทิศตะวันตก บ้านโคกเจริญ หมู่ ๙ ตำบลนาป่าแ่ง ติดกับ บ้านโนนงาม ตำบลโนนงาม อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ มีลำห้วยพระเหลากันแนวเขตตลอดแนว

ทิศใต้ บ้านวินัยดี หมู่ ๔ และบ้านโคกพระ หมู่ ๑๐ ตำบลนาป่าแ่ง ติดกับ บ้านโคกใหญ่ ตำบลลือ อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวินัยดี ให้บริการดูแลสุขภาพของประชาชน บ้านโคกใหญ่ ตำบลลือ ร่วมกันกับ ตำบลนาป่าแ่ง

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

เทศบาลตำบลนาป่าแ่ง แบ่งเขตการปกครองที่ออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลนาป่าแ่ง มีจำนวนประชากร ทั้งหมด รวม ๕,๘๗๖ คน แยกเป็นชาย ๒,๙๗๑ คน หญิง ๒,๙๐๕ คน และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๔๑๐ ครัวเรือน ประชากรเฉลี่ย ๓.๒๔ คน ต่อครัวเรือน จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ที่อยู่อาศัยจริงในพื้นที่ด้วยการจัดทำระบบข้อมูลตำบล(TCNAP) พบว่าตำบลนาป่าแ่งมีจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จริง จำนวน ๔,๙๓๓ คน แยกเป็นชาย ๒,๔๙๒ คน หญิง ๒,๔๔๑คน และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๔๕๗ ครัวเรือน ส่วนที่เหลือเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ มีเฉพาะบ้านเลขที่แต่ไม่มีคนอาศัย จำนวน ๔๘๐ ครัวเรือน

๑.๓ ฐานคิด/หลักการในการพัฒนาตำบล

แผนภาพที่ ๒ แผนภาพฐานคิดในการพัฒนาตำบล

ตำบลนาป่าแซง ได้จัดบริการสาธารณะ ให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีวิธีการ และแนวคิดในการทำงานโดยได้กำหนดเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพชีวิต การให้บริการสาธารณะที่ดีอย่างเพียงพอ และทั่วถึง โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ คน ครอบครัว และชุมชน โดยใช้กลไกการบูรณาการการทำงานของ หลายภาคส่วน ได้แก่ ท้องถิ่น องค์การประชาชน ผู้นำท้องที่ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนรอบด้าน เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนและ สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบริหารจัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ด้านศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยพัฒนานำเอาแนวทางการพึ่งพาตนเอง ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตเพื่อพัฒนาให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ ฐานคิดสำคัญ

ฐานคิดที่ ๑ การจัดการแบบมีส่วนร่วม

มีเป้าหมายในการดำเนินงานคำนึงถึง “ประโยชน์สุขของประชาชน” มุ่งให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน และขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยการรับรู้ปัญหา ร่วมกันคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผล ด้วยการบูรณาการทรัพยากรที่มีของแต่ละองค์กร โดยใช้กลไกที่จัดตั้งขึ้นคือ “คณะทำงานไทนาป่าแซงบ่มิกัน” ประกอบด้วยผู้นำ ๔ องค์กรหลักในพื้นที่ เพื่อบูรณาการทรัพยากรที่มีของแต่ละองค์กร เป็นการ “รวมแล้วแยก” คือการรวมปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในพื้นที่ รวมทรัพยากรที่มีของแต่ละหน่วยงาน(เงิน คน วัสดุอุปกรณ์) แล้วแยก ทำงานตามแผนปฏิบัติและ ตามความถนัด ภายใต้การเชื่อมประสานงานระหว่างกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน นำไปสู่การแก้ปัญหาที่ครอบคลุม เป็นการจัดการเงิน(งบประมาณ) จัดการงาน(ภารกิจและปัญหา) จัดการทรัพยากรคน(บุคลากร/แกนนำ)ร่วมกัน เช่น เกิดวิทยาลัยผู้สูงอายุไทนาป่าแซงบ่มิกัน ในการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมทั้งตำบลมี

การจัดการร่วมกัน มีศูนย์ อปพร.ที่ร่วมดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและจัดการสาธารณภัยทั้งในและทั่วถึง เกิดกลุ่มดูแลป่าพุทธสังฆารชุมชนคนเมืองคำ ที่ทำกิจกรรมดูแลรักษาป่าไม้ ให้คนในชุมชน ตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เด็กนักเรียนในตำบลและในอำเภอบุพผราขวงศาได้เข้ามาเรียนรู้ธรรมชาติ

ฐานคิดที่ ๒ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

มีเป้าหมายในการดำเนินงานที่คำนึงถึงการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว การช่วยเหลือคนในชุมชนทุกมิติ มุ่งเน้นการสร้างระบบสวัสดิการ การเข้าถึงบริการโดยได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาป่าแซงเพื่อช่วยเหลือสวัสดิการด้านการรักษา เจ็บป่วยของคนในชุมชน การจัดตั้งกองทุนไถนาป่าแซงปลื้มกันเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือผู้ที่ประสบภัยต่างในชุมชน มีกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนเพื่อการศึกษา เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ มีธนาคารข้าวเป็นคลังอาหารช่วยเหลือยามขาดแคลน มีธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ จัดสวัสดิการเงินออมและเงินกู้พร้อมดูแลยามเจ็บไข้ เป็นต้น

ฐานคิดที่ ๓ การสร้างชุมชนน่าอยู่

การสร้างชุมชนให้น่าอยู่ โดยการดูแลกันด้วยความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทร ประดุจเครือญาติพี่น้องที่ต้องดูแลใส่ใจซึ่งกันและกัน อันนำไปสู่การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม สร้างสังคมสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างจิตสำนึกสาธารณะร่วมให้เกิดขึ้น เนื่องจากบทเรียนอันล้ำค่าจากการทำงานที่ผ่านมาทำให้ตระหนักว่า หัวใจที่สำคัญที่สุดในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นแบบยั่งยืนอย่างแท้จริงนั้น คือการทำให้คนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความเป็นเจ้าของท้องถิ่นร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันคือ “มุ่งสู่ตำบลน่าอยู่ ควบคู่สุขภาวะที่ดี ประชาชนมีส่วนร่วมทุกด้าน ทุกภาคีเชื่อมประสานอย่างไร้รอยต่อ และเอื้ออาทรไม่ทอดทิ้งกัน” มีหัวใจสำคัญ ที่น้อมนำศาสตร์พระราชามาแก้ไขปัญาและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่ คือ การเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลชุมชน(TCNAP) และการทำวิจัยชุมชนแบบเร่งด่วนเชิงชาติพันธุ์วรรณา(RECAP) นำข้อมูลที่ได้มาสร้างความเข้าใจ เข้าถึงปัญหา และบริบทชุมชน รวบรวมทุนและศักยภาพมาใช้พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน โดยมีแกนนำคนสำคัญคือภาคประชาชนที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

๑.๔ เส้นทางพัฒนาตำบล

เทศบาลตำบลนาป่าแซง ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ที่เกิดขึ้นจากการจัดการปัญหาและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองต่อนโยบายของส่วนกลางโดยเส้นทางพัฒนาสามารถสรุปได้เป็น ๔ ช่วง คือ

ช่วงที่ ๑ การพัฒนามาจากส่วนกลาง ปี พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๔๐

ช่วงนี้กิจกรรมที่ดำเนินงานเกิดจากการเรียนรู้สถานการณ์ตำบล โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันของแกนนำ ผู้นำ ประชาชน แกนนำกลุ่มทางสังคมและองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลส่วนกลาง เช่น นโยบายจัดตั้งกลุ่ม อสม. นโยบายแก้ไขปัญาความยากจน เกิดกองทุน กขคจ.การจัดตั้งสถานีอนามัย เกิดสภาตำบลนาป่าแซง และยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนาป่าแซง ปี ๒๕๔๐ การบริหารงานในช่วงนี้ เป็นการบริหารงานแบบค่อยเป็นค่อยไปการจัดการส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น จัดให้มีและบำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม ทางระบายน้ำ ให้เพียงพอทั่วถึงและได้มาตรฐาน บำรุงรักษาแหล่งน้ำขุดลอก ขุดสระให้เพียงพอต่อภาคครัวเรือนและภาคการเกษตร ทำให้มีกิจกรรมที่เป็นการจัดการปัญหาและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐเป็นส่วนมาก

ช่วงที่ ๒ การกระจายการพัฒนาปี พ.ศ.๒๕๔๑-๒๕๕๐

การดำเนินกิจกรรมช่วงนี้ยังคงเป็นการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายและกิจกรรมตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของพื้นที่ อีกทั้งยังมุ่งเน้นแสวงหาข้อมูลและนำใช้แหล่งประโยชน์จากทุนทางสังคม ตลอดจนหน่วยงานองค์กรทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการกับประเด็นปัญหาต่างๆ ของพื้นที่ เช่น กองทุนเงินล้าน กองทุนแก้ไขความยากจน กองทุน SML กองทุนร้านค้า กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้า

ได้ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้ และมีแหล่งเงินทุน ประกอบกับนโยบายกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เทศบาลตำบลนาป่าแซงเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

ช่วงที่ ๓ เชื่อมประสานภาคีสู่การพัฒนาตำบล พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๖

ช่วงนี้ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้านโดยนายชินวัตร จันทร์หอม ได้รับเลือกให้เป็นกำนันตำบลนาป่าแซง ในปี ๒๕๕๕ เป็นผู้นำหนุ่มคนรุ่นใหม่หัวใจนักพัฒนาสานต่องานในตำบลร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ เชื่อมต่อการทำงานในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของพื้นที่เป็นรูปธรรม มีรูปแบบชัดเจน มีองค์กรภายนอกเข้ามาหนุนเสริมสนับสนุนในด้านการแก้ไขปัญหาต่างๆแต่ละด้าน ปี ๒๕๕๓ องค์กรบริหารส่วนตำบลนาป่าแซงยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนาป่าแซง นายสังวาล แก่นกุลได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีคนแรก ได้เริ่มนโยบาย จัดตั้ง อปพร.ที่ให้ครบ ร้อยละ ๒ เข้ามาร่วมจัดการปัญหาด้านสาธารณสุข มีศูนย์ อปพร.และสมาชิก อปพร.เข้าเวรยามออกบริการกู้ชีพกู้ภัย อีกทั้งได้สมทบงบประมาณร่วมกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล(สปสช.) เพื่อขับเคลื่อนด้านการดูแลสุขภาพให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาป่าแซง และได้จัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลร่วมกันมีหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่เป็นเจ้าภาพเรียนรู้ปัญหาในพื้นที่และวางแผนสู่การพัฒนาาร่วมกัน และ รวมถึงสถานีนอนามัยได้ยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาป่าแซง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวินยดี นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มของประชาชนในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เช่น กองทุนเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการประชาชนตำบลนาป่าแซง

ช่วงที่ ๔ ช่วงการเชื่อมประสานการพัฒนาสู่ตำบลสุขภาวะ ปี พ.ศ.๒๕๕๗-ปัจจุบัน

เป็นช่วงต่อยอดการพัฒนา ได้ขยายแนวทางพัฒนาศักยภาพการทำงานด้านต่างๆ ต่อจากนายกเทศมนตรีคนเดิมที่หมดวาระลง ได้แก่ หน่วยบริการแพทย์ฉุกเฉินมีส่งเจ้าหน้าที่เข้าอบรมหลักสูตรการดูแลผู้เจ็บป่วยเฉพาะทาง ส่ง อสม.อบรมดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง(Care giver) แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร.เทศบาล มีการวางแผนคิดการทำงานพัฒนาตำบลแบบบูรณาการเครือข่าย ๔ องค์กรหลักร่วมกันในรูปแบบ คณะทำงานไถนาป่าแซง บัณฑิตกัน จัดตั้งวิทยาลัยผู้สูงวัยไถนาป่าแซงบัณฑิตดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม เข้าเป็นกองทุน LTC ตำบลนาร่อง ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เป็นคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพอำเภอปทุมราชวงศา (DHB) และได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายตำบลสุขภาวะกับศูนย์จัดการเครือข่ายองค์การบริหารส่วนตำบล อีเซ อ่าเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายจังหวัดสะอาด ซึ่งเป็นนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เกิดกลุ่มจัดการขยะต้นทางสอดคล้องกับนโยบายไร้ถังขยะ สนับสนุนให้ประชาชนเป็นแกนนำอนุรักษ์ป่าชุมชนโดยเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี(อพ.สธ) พัฒนาด้านเศรษฐกิจประสานความร่วมมือกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ ต่อยอดกลุ่มพอเพียงสู่พาพิชัย และกลุ่มชุมชนพอเพียงเกษตรปลอดภัย จัดหาพื้นที่จำหน่ายสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนนาป่าแซง เป็นตลาดต้องชม ส่งเสริมการจัดการตนเองหมู่บ้าน อพป.หมู่ที่ ๔ เข้มแข็ง จัดตั้งกลุ่มข้าว และตั้งกองทุนไถนาป่าแซง บัณฑิตกันเพื่อดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยและญาติช่วงสุดท้ายรวมถึงการขยายการดูแลสุขภาพกายและจิตใจให้ครอบคลุมทุกกลุ่มวัยด้วยชมรม อสม. ขยายต่อจนเกิด ชมรมนมแม่ ชมรมนางฟ้า ชมรมทุปนิมเบอร์วัน เป็นต้น

๒. สถานะการพัฒนา ทู่นและศักยภาพในการจัดการพื้นที่

๒.๑ สถานะการพัฒนา และศักยภาพในการจัดการพื้นที่ด้านสังคม

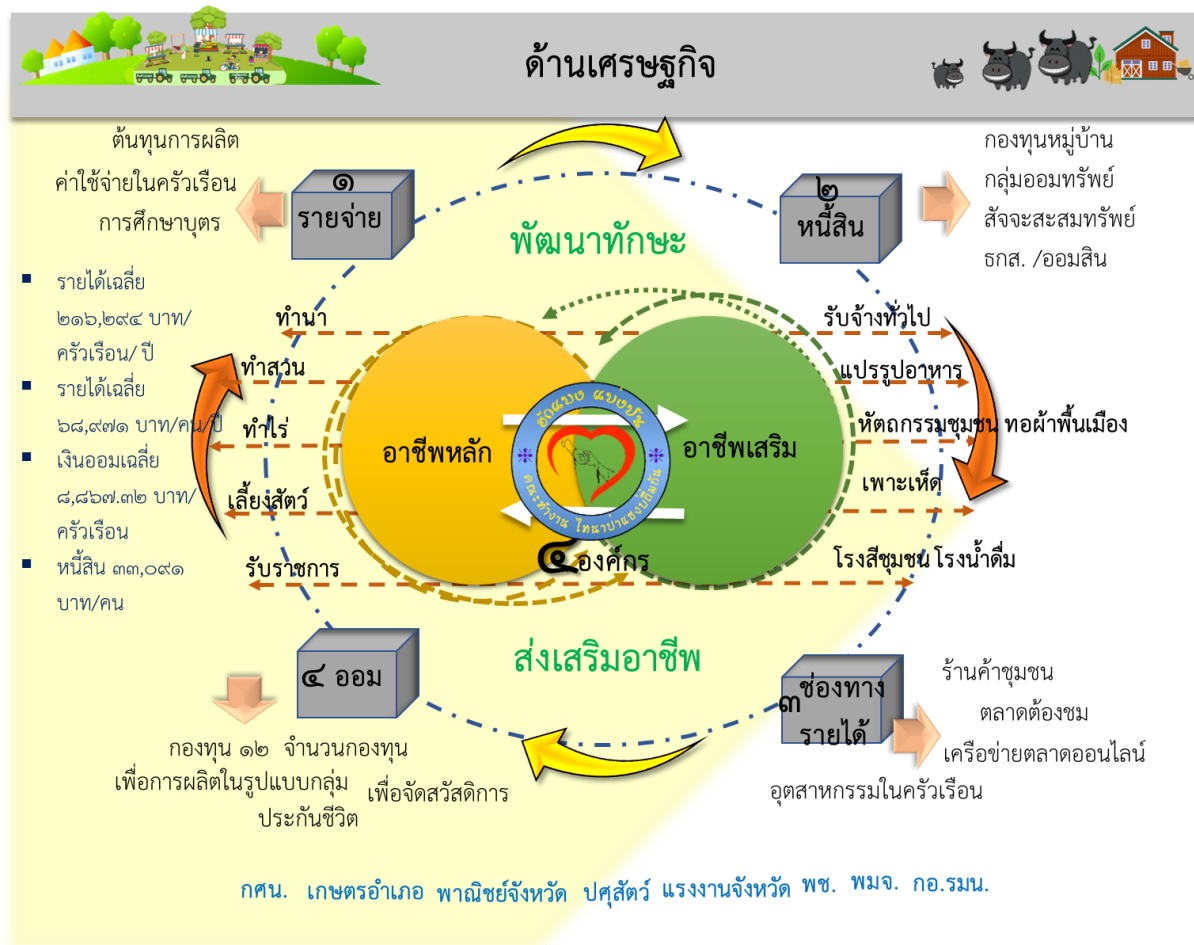

จากระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) พบว่า ประชาชนในตำบลนาป่าแขงมีขนาดครอบครัวที่มีสมาชิกเฉลี่ย ๔ คน ต่อครัวเรือน มีจำนวนประชากรที่เป็นเด็กและเยาวชน ๑,๗๑๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๙.๑๑ หรือเป็น ๑ ส่วนใน ๔ ของประชากรทั้งหมด มีเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในการศึกษา ๔๓๕ คน (จากข้อมูล TCNAP ๒๘ กย.๒๕๕๙) มีสถานศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ๕ แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๗ ศูนย์ ซึ่งเด็กในพื้นที่ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาสูงสุดคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๐ รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๖ ตามลำดับ พร้อมทั้งมีระดับ ความสุขเฉลี่ย ๗.๙๓ จาก ๑๐ (จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานปี ๒๕๕๙) โดยที่สถานศึกษาในพื้นที่ได้จัดการเรียนการสอนตามที่ สพฐ.กำหนดและนอกจากนั้นยังจัดให้มีการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยการนำใช้ทุนและศักยภาพในพื้นที่มาเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ เช่นการแกะสลักจากผลผลิตทางการเกษตร การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อให้เด็กมีความรู้ขั้นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหากจบการศึกษาไป กระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่เกิดการร่วมตัวกันเพื่อจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาป่าแขงเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาที่เกิดจากเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เช่นการป้องกันการทะเลาะวิวาท การท้องก่อนวัยอันควร เป็นต้น

ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนนาป่าแขงจะเน้นการเข้าถึงสวัสดิการ การได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึงผ่านกองทุนไถนาป่าแขงบึงกั้น กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาป่าแขง กองทุนการศึกษา กองทุนหมู่บ้าน และกองทุนสงเคราะห์ราษฎร เป็นต้น โดยมีการบูรณาการร่วมกันระหว่าง ๔ องค์กรหลักในพื้นที่ซึ่งประกอบด้วย ท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงาน และประชาชนโดยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ด้อยโอกาส ผู้ป่วยระยะสุดท้าย มอบ

ทุนการศึกษาให้กับเด็กเรียนดีแต่ยากจน ผู้ยากไร้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติธรรมชาติ และผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยจะมอบทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเบื้องต้น การจัดให้มี อสม. ผู้นำชุมชนให้การดูแลอย่างใกล้ชิดในกรณีที่ผู้ป่วยเรื้อรังหรือผู้ป่วยติดเตียงให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจทาง รพ.สต. ให้ความช่วยเหลือในด้านสิทธิการรักษาจากบัตร ๓๐ บาทเป็นบัตรสวัสดิการประชาชนที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษากรณีเจ็บป่วย นอกจากนี้ยังจัดให้มีสวัสดิการในการรับส่งผู้ป่วย ผู้สูงอายุในการเข้ารับการรักษาด้วยการบริการของหน่วยบริการแพทย์ฉุกเฉินเทศบาลตำบลนาป่าแซง (EMS) จากกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชน การสอดส่องดูแลทำให้คนในชุมชนตำบลนาป่าแซงอยู่ร่วมกันด้วยสังคมที่เกื้อกูลกัน

๒.๒ สถานะการพัฒนา และศักยภาพในการจัดการพื้นที่ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจระดับครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ มีลักษณะในการจัดการตนเอง มีอาชีพหลัก อาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนโดยประชาชนในตำบลนาป่าแซงมีรายได้เฉลี่ย ๒๑๖,๒๙๔ บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีรายได้เฉลี่ย ๖๘,๙๗๑ บาทต่อคนต่อปี (จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานปี ๒๕๕๙) โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม การทำนาปลูกข้าวพันธุ์ข้าวที่ นิยมปลูกคือ ข้าวเหนียว กข.๖ ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ข้าวไรต์เบอร์รี่ การทำไร่ มีการปลูกอ้อย มันสำปะหลัง ไร้สตรอเบอร์รี่ และข้าวโพด กระจายอยู่ทั่วทั้งตำบล การทำสวนมี สวนปาล์ม สวนยางพารา และสวนไผ่ มีการเลี้ยงโค-กระบือ จำนวนมากในหมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๑๐ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีการส่งเสริมอาชีพเสริมให้กลุ่มสตรีผู้ที่สนใจภายในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มทอผ้า กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มปลูกผักเป็นต้น คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๔ รองลงมาคือรับจ้างทั่วไปร้อยละ ๑๙.๕๔และ พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๓ โดยทางคณะกรรมการนาป่าแซงปลื้มกันเล็งเห็นความสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่

จึงได้ประสานข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆเพื่อขอรับงบประมาณในการจัดหาแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้กับประชาชนในพื้นที่ซึ่งได้ผลักดันให้เกิดการจัดตั้งตลาดต้องชมชุมชนนาป่าแข่งขันโดยจะเปิดตลาดในทุกวันอังคาร พุธ ศุกร์ และวันอาทิตย์นอกจากการจัดตั้งตลาดแล้วเครือข่ายเกษตรกรยังรวมตัวกันเพื่อหนุนเสริมการสร้างมาตรฐานของสินค้า การพัฒนาช่องทางทางการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยกระบวนการช่วยเหลือกันของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่

ภาระหนี้สินของครัวเรือน เฉลี่ยมีหนี้สิน ๓๓,๐๙๑ บาทต่อคน (จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานปี ๒๕๕๙) ส่วนให้เกิดจากการทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๔๙ ซึ่ยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๗ และค่าใช้จ่ายด้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔๘ แหล่งเงินกู้ส่วนใหญ่เป็นแหล่งเงินกู้ในชุมชนที่มาจากการบริหารจัดการของกองทุนเงินล้านที่มีการกระจายตัวอยู่ทุกหมู่บ้าน ธนาครหมู่บ้าน กลุ่มเลี้ยงกระบือบ้านสามัคคี สัจจะสะสมทรัพย์หมู่ ๔ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหมู่ ๘ เป็นต้นโดยกลุ่มต่างๆเหล่านี้จะปล่อยกู้ในอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำตั้งแต่ ๑-๕ บาทขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของแต่ละกองทุนซึ่งจะหมุนเวียนกันทุกปี ในการกู้ยืมแต่ละครั้งจะต้องผ่านมติการให้กู้ยืมของคณะกรรมการกลุ่มในแต่ละหมู่บ้านเป็นต้น

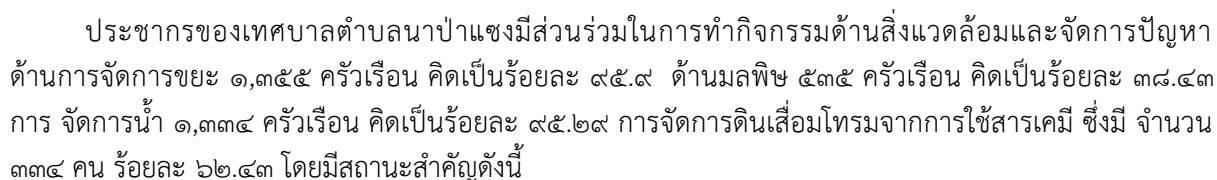
การออมเงินประชาชนในตำบลนาป่าแข่งมีการออมทั้ง ๑,๐๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖๒ โดยมีการออมเฉลี่ย ๘,๘๖๗.๓๒ บาท ต่อครัวเรือนโดยมีการออมน้อย กว่า ๔๐,๐๐๐ จำนวน ๖๙๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๔๗ ในการส่งเสริมด้านการออมประชาชนในตำบลจะต้องฝากเงินออมอย่างน้อย ครัวเรือน ละ ๑ รายโดยสามารถออมเงินได้แต่เด็กถึงวาระสุดท้ายของชีวิต โดยมีการออมผ่านกลุ่มองค์กรต่างในพื้นที่เช่น ธนาครหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริหมู่ ๑ กลุ่มออมทรัพย์/สัจจะสะสมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน(เงินล้าน) ซึ่งเป็นการออมเพื่อจัดสวัสดิการและการปล่อยกู้ให้กับสมาชิกในการประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน นอกจากการออมเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนแล้ว ยังมีการจัดตั้งกลุ่มและสนับสนุนกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มผลิตอาหารปลอดภัย นำผลผลิตที่ได้ออกจำหน่ายทั้งในและนอกตำบลและนอกตำบล เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของสถาบันการเงินในชุมชนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ของชุมชน

๒.๓.สถานการณ์พัฒนา และศักยภาพในการจัดการพื้นที่ด้านสุขภาพ

ตำบลนาป่าแซงมุ่งเน้นความสำคัญในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนให้ครอบคลุมทุกด้าน ทุกมิติจากระบบข้อมูลตำบลพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ไอ ใช้และเจ็บคอ จำนวน ๖๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๙๙ รองลงมาคือ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ จำนวน ๓๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๙ ภาวะฉุกเฉินที่ต้องรักษาของประชาชนตำบลนาป่าแซง คือ เหนื่อย อ่อนเพลีย ไม่มีแรง จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘๒ รองลงมาคือ บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ การเจ็บป่วยเรื้อรังของประชาชนในตำบลพบว่าเป็นโรคเบาหวาน ๑๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๒ และโรคความดันโลหิตสูง ๑๕๒ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๑.๔๗ และจากข้อมูลของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพมีผู้ป่วยทาง จิตที่ได้รับการดูแล ๗ คน ซึ่งจะพบในกลุ่มวัยเด็ก วัยแรงงานในภาคเกษตรกรรม และผู้สูงอายุ ทำให้เทศบาลตำบลนาป่าแซงร่วมกับ ๔ องค์กรหลักในพื้นที่ได้ปรึกษารื้อกันเพื่อจัดการกับปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นโดยมุ่งเน้นการจัดการเชิงรุก ผ่านการดูแลสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน รพ.สต. ผู้นำชุมชนในการออกตรวจเยี่ยม การอบรมให้ความรู้ การรณรงค์ การเจาะเลือดตรวจคัดกรองสารพิษตกค้างของเกษตรกรโดยโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และรณรงค์ช่วยกันทำความสะอาดร่องระบายน้ำภายในหมู่บ้าน การออกพ่นหมอกควันกำจัดยุงลายของพื้นที่ โดยใช้สัญลักษณ์การตรวจประเมินพื้นที่จากโครงการ ธง ๓ สีของกองทุน สปสช.เช่น เมื่อตรวจพบครั้งแรกให้สีเขียว ๒ ครั้งสีเหลือง ๓ ครั้งสีแดง แต่ละสีจะมีมาตรการในการดำเนินการที่แตกต่างกัน เป็นต้น จากการทำงานเชิงรุกและการบูรณาการทำงานร่วมกันของคนในชุมชนนำมาสู่การสร้างเครือข่ายดูแลสุขภาพโดยชุมชน(การดูแล ๕ กลุ่มวัย) โดยกลุ่มเด็กแรกเกิดถึง ๕ ปีจะมีการดูแลช่วยเหลือติดตามอย่างต่อเนื่องโดย “ชมรมแม่ฮัก”โดยที่ อสม.๑ คนจะจับคู่กับหญิงตั้งครรภ์และเด็กเพื่อให้การติดตามและช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง “ชมรมนางฟ้า”จะดูแลในกลุ่มเด็กตั้งแต่ ๖-๑๔ ปี จะเป็นการติดตามประเมินผลพัฒนาการการเจริญเติบโตของเด็กระหว่าง อสม.ร่วมกับโรงเรียน “ชมรมทูปิ่นมเบอร์วัน”จะดูแลในกลุ่ม

๒.๔. สถานะการพัฒนา และศักยภาพในการจัดการพื้นที่ด้านสภาวะแวดล้อม

90

เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชนในพื้นที่ จนเกิดเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลขึ้น จากการเข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญด้านการปรับปรุงดินและนำความรู้มาเผยแพร่ในชุมชนให้รู้จักการวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ การผลิตปุ๋ยให้เหมาะกับสภาพดิน การป้องกันแมลงนำมาสู่การจัดตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิตหมู ๕ กลุ่มอาหารปลอดภัยหมู ๓ ที่มีการสร้างกฎกติกาในกระบวนการผลิตของกลุ่มสมาชิกโดยไม่ใช้สารเคมี นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยคอก การเลี้ยงไส้เดือนดินผลิตปุ๋ยบำรุงดินในหมู่ที่ ๖

(๒) การจัดการสภาวะแวดล้อม มีรูปแบบการบริหารจัดการขยะของพื้นที่ โดยการจัดการขยะที่ต้นทางในระดับครัวเรือน มีการคัดแยกขยะและนำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสด และใช้วิธีฝังกลบ ซึ่งเทศบาลตำบลนาป่าฯ ได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะแก่คนในตำบล เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการจ้างค่าขนย้าย เป็นการปลูกฝังให้เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องจัดการขยะในครัวเรือนของตน ในเขตตำบลนาป่าฯ จึงไม่มีถังขยะและรถเก็บขยะ สามารถนำรายจ่ายส่วนนี้ไปใช้พัฒนาตำบลในส่วนที่จำเป็นได้

(๓) การจัดการป่า ที่เป็นแหล่งหาของป่าและสมุนไพรที่สำคัญของชุมชนหมู่ ๘ บ้านคำยานางมีการแผ้วถางขยายพื้นที่ทำการเกษตรรุกเข้าพื้นที่ป่า ผู้นำและชาวบ้านจึงได้รวมตัวกันตั้งแต่เด็กและเยาวชน หัวหน้าครอบครัวปราชญ์ชาวบ้าน ประชุมกันตั้งกฎกติกาเพื่อป้องกันและอนุรักษ์ป่าแห่งนี้ไว้ เกิดเป็นกลุ่มป่าพุทธสังฆารชุมชนคนเมืองคำ (คนสามวัยใส่ใจรักษาป่า) ขึ้น และมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ ได้เข้ามาหนุนเสริมในด้านการดูแลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช เทศบาลตำบลนาป่าฯ สนับสนุนงบประมาณให้กลุ่มนี้ได้ดำเนินการสำรวจและรักษาพืชท้องถิ่นไว้ และขยายพันธุ์ พืชสมุนไพรหายาก เช่น กลิ้งกลางดงหรือกลิ้งกลางตานที่เป็นยาอายุวัฒนะ เป็นต้น ปัจจุบันมีพื้นที่ป่าพุทธสังฆารชุมชนคนเมืองคำ (คนสามวัยใส่ใจรักษาป่า)

๒.๕ สถานะการพัฒนา และศักยภาพในการจัดการพื้นที่ด้านการเมืองการปกครอง

เทศบาลตำบลนาป่าแข่งมีพื้นที่ในเขตการปกครองทั้งหมด ๑๐ หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน ๑๐ คน ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบลนาป่าแข่งเพื่อตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารจัดการงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลโดยมีบทบาทในการ ตรวจสอบ ใช้เองเพื่อสร้างความโปร่งใสของและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ในด้านความร่วมมือการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน ๑,๙๒๗ คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น ๒,๗๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗๖ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมจากการประชาคมจัดทำแผนหรือการประชุมปรึกษาหารือต่างๆประชาชนในพื้นที่พบว่าประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมถึงร้อยละ ๘๐ ของจำนวนประชากรทั้งหมดจะเห็นได้จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การออกแบบวางแผนการแก้ไขปัญหาของคนในชุมชนในรูปแบบของ “คณะกรรมการไทนาศาปะแข่งปลื้มกัน” ที่มีคณะกรรมการจากทุกภาคส่วนรวม ๕๙ คนที่มีการประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกเดือนและการส่งต่อข้อมูลข่าวสารโดยการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนทราบผ่านหอกระจายข่าวเพื่อให้คนในชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงจึงเป็นเหตุให้คนในตำบลนาป่าแข่งอยู่ร่วมกันด้วยสังคมเกื้อกูลกันนำมาสู่การจัดทำแบบแปลนชุมชนผ่านกลไกประชาคมที่มีการให้การยอมรับจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนในพื้นที่สู่การจัดทำ ธรรมนูญสุขภาพชุมชนตำบลนาป่าแข่งเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนนาป่าแข่งโดยการนำใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในพื้นที่ช่วยกันออกแบบและนำไปใช้ร่วมกัน

๓. ทุนและศักยภาพระดับหมู่บ้าน

บ้านนาป่าแข่ง หมู่ที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ นายเอื้อง นีวทอง ได้อพยพครอบครัว มาก่อตั้งรกรากอยู่ที่ริมห้วยพระเหลา แล้วต่อมามีเพื่อนบ้านย้ายมาอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากขึ้น จนตั้งเป็นหมู่บ้านได้ให้ชื่อว่า บ้านนาป่าแข่ง เนื่องจากบริเวณนั้นมีต้นหญ้าชนิดหนึ่ง เรียกว่าต้นแซง ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จึงให้ชื่อหมู่บ้านว่า นาป่าแข่ง โดยมีนายอินทวงศ์ เชาวณะ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ซึ่งย้ายมาจากบ้านนาหว้า ต่อมาได้ย้ายหมู่บ้านซึ่งอยู่ใกล้ห้วยพระเหลา ขึ้นมาอยู่บริเวณหมู่บ้านนาป่าแข่งตั้งอยู่จนถึงปัจจุบัน จากการสำรวจข้อมูล TCNAP มีจำนวนครัวเรือน ๓๒๗ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๙๐๐ คน แยกเป็นชายจำนวน ๔๕๗ คน หญิง จำนวน ๔๔๓ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๘๓ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๐ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๘

การจัดการพื้นที่ของบ้านนาป่าแข่ง หมู่ที่ ๑ มีกิจกรรมเด่นด้านการส่งเสริมสุขภาพและการอนามัยสิ่งแวดล้อม ชุมชนและด้านสังคม โดยมี ชมรม อสม.และคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นแกนนำหลักขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดการด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน มีวิทยาลัยผู้สูงวัยไทนาศาปะแข่งปลื้มกันเป็นสถานที่ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ติดสังคมและสร้างกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและสุขภาพให้ผู้สูงอายุ มีกองทุนไทนาศาปะแข่งปลื้มกันดูแลผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาป่าแข่ง มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมดูแลให้คำแนะนำ อีกทั้ง เป็นหมู่บ้านทูบีนัมเบอร์วันในการดูแลสุขภาพด้านสังคมในหมู่บ้าน

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ๑ บ้านนาป่าแข่ง เป็นดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายประพันธ์ จันทรหาญ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้นำจัดทำงบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม และยังเป็นประธานกองทุนไทนาศาปะแข่งปลื้มกัน ได้ออกตรวจเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ผู้ป่วยมะเร็ง ในตำบลนาป่าแข่งทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน และยังมีผู้นำหมู่บ้านที่มีความโดดเด่นด้านสังคมและมีความงามสาวแววตา สามิพันธ์ เป็นครูสอนฟ้อนรำไทย และมีกลุ่มที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแก้ไขปัญหาหยาเสพติด เป็นการรณรงค์ ให้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๆ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อ

ช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต ๕.กองทุนสงเคราะห์ศพครอบครัว อสม. จัดเก็บมาปณกิจศพ ๆ ละ ๔๐ บาท เพื่อมาช่วยเหลือในการจัดงานศพของผู้เสียชีวิตในครอบครัว อสม.

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนางหวาง มาพงษ์ เป็นประธานกลุ่มทอผ้าหมัดหมี่สไบนา และนายแปลง สอนพงษ์ เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านจักรสาน งานไม้ ระดับกลุ่ม ที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้า เป็นการรวมกลุ่มเพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายในราคาถูก และมีการปันผลให้กับสมาชิกทุก ๑ ปี ๓.ธนาคารข้าว เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้รับความสะดวกสบายในการกู้ยืมข้าวในยามขาดแคลน ๔.ธนาคารหมู่บ้าน เป็นแหล่งให้บริการด้านเงินกู้ยืมในชุมชนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และส่งเสริมการออม

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๑ บ้านนาป่าแซง มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางเยาวเรศ สาระสิงห์ เป็นประธาน อพม. มีความสามารถในการดูแลผลกดทับในผู้ป่วย โดยใช้กิจกรรมกายภาพบำบัด เป็นเจ้าหน้าที่ประจำรพช.หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน และมี นางยุภา ดาโรจน์ นางพิศมัย โคตะวัน นางสมคิด คำผุย นางจำปี แผงเพชร และนางไพวรรณ ทองแสง เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ นายบุญเรือง คำจันทร์ เป็นประธานวิทยาลัยไชนาป่าแซงบ่มักัน ดูแลด้านสุขภาพจิตใจผู้สูงอายุ ระดับกลุ่ม ที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านม การตรวจคัดกรองโรคหัวใจ การตรวจคัดกรองโรคเบาหวาน

๑.๔ ด้านการเมือง มี นายบุญเรือง คำจันทร์ และนายจิระพงษ์ ทองคำพงษ์ เป็นสมาชิกสภาเทศบาล และนายแพง วิจิตรพงษ์ ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสภาเทศบาลตำบลนาป่าแซง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มีนายประพันธ์ จันทรหาญ เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านสามัคคี หมู่ที่ ๒ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ นางอน ใหญ่ปาม ได้ย้ายมาจากบ้านโสกใหญ่ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๗ แต่ก่อนมีผู้คนเรียกชื่อบ้านว่าโนนหมาจอก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ ได้เกิดภัยแล้งผู้คนเริ่มย้ายออกไป ตั้งถิ่นฐานที่อื่น อีกห้าปีต่อมาผู้คนได้ถือพูดปากต่อปาก ว่าปลูกข้าวหอมงามได้ผลผลิตดี จากนั้นผู้คนย้ายมาอยู่ เป็นจำนวนมาก ย้ายมาจากบ้านขามบ้านหนองช้าง บ้านโพนเมือง บ้านจิก บ้านหนองสองแมว บ้านดุม จากนั้นต่อมาได้มีแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้น ปี พ.ศ.๒๕๐๖ และมีชื่อบ้านหนองต่ง หรือ (สามัคคี) จากการสำรวจข้อมูล TCNAP ปัจจุบันมีจำนวน ๑๕๑ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๖๔๒ คน แยกเป็นชายจำนวน ๓๒๒ คน หญิง จำนวน ๓๒๐ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๔ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๓ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๐ การจัดการพื้นที่ของบ้านสามัคคี หมู่ที่ ๒ ใช้การจัดสวัสดิการให้คนในหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการที่มีความต่อเนื่องยั่งยืน มีกองทุน อพป.ก่อตั้งยั่งยืน จัดการเรื่องปุ๋ยให้เกษตรกรรดกเบี้ยต่ำ และธนาคารข้าวให้ยืม สามารถช่วยเหลือให้คนในหมู่บ้านได้ประโยชน์ การช่วยเหลือเกื้อกูลของคนในหมู่บ้านและการเชื่อถือผู้นำสูง

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายบัวผัน ญาติเจริญ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้นำจัดทำงบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม นางวิจิตร ญาติเจริญ เป็นจิตอาสาในการให้ความรู้ด้านการเรียน การสอนให้กับเด็กในชุมชน และนายไป ไทบุตรดี เป็นผู้มีมีความเชี่ยวชาญด้านการเป่าแคน ระดับหมู่บ้าน ที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นการรณรงค์ ให้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่ติดดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่า

ฌาปนกิจศพละ ๑ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจั ดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต ๕.กองทุนเพื่อการศึกษาบ้านสามัคคี เป็นกองทุนให้การ สนับสนุนเด็กนักเรียนที่จบจากโรงเรียนบ้านสามัคคี เช่น จบประถมศึกษาบ้านสามัคคี ให้ทุนการศึกษาไปเรียนต่อที่อื่น จำนวน ๑,๐๐๐ บาท

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนายบัวผัน ญาติเจริญ เป็นประธานกลุ่มโค-กระบือ วิชาญ แก้วพรหม เขียวชาญใน การเพาะเห็ดขาย และนายทวี หาญจิตร มีความเชี่ยวชาญด้านการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ทุกชนิด เพื่อสร้าง รายได้ ระดับหมู่บ้าน ที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตรา ดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้าหมู่บ้าน เป็นกองทุนที่นำสินค้ามาขายให้สมาชิกใน ราคาต่ำ และสิ้นปี ปันผลกำไรให้กับสมาชิก ๓. ธนาคารข้าว เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้รับความสะดวกสบาย ในการกู้ยืมข้าวในยามขาดแคลน เช่น ยืม ๑๐ ถึง ให้คืน ๑๑ ถึง ๔.กองทุนโคกระบือ เป็นกองทุนที่จัดสวัสดิการให้กับ ชุมชน เช่น ซื้อโคกระบือให้กับชาวบ้านบ้านสามัคคีเลี้ยง ครอบละ ๑ ตัว เมื่อคลอดแล้ว ลูกของโคกระบือให้ส่งคืน กองทุน เพื่อให้กับครอบครัวต่อไป และเป็นกองทุนที่ให้เงินกู้กับสมาชิกยืม ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑ บาทต่อปี

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๒ บ้านสามัคคี มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางเพลิน จิต ป้อมหิน เป็นประธาน อสม. นางจอมศรี กาเผือก นางดวงใจ จันทรดวงศรี และนางลำเพลิน วันชัย เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้าน ที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรอง เบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านการเมือง มีนายอุทัย พิลาทอง ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี เป็นแกนนำหลักในการจัดทำ แผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเทศบาลตำบลนาป่าแวง และนายสนธยา บัวลา เป็นสมาชิกสภา เทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสภ าเทศบาลตำบลนาป่าแวง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มี นายบัวผัน ญาติเจริญ เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านโคกพระ หมู่ที่ ๓ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๐ นายพุท สีแลง ย้ายมาจากบ้านโสกใหญ่ ตำบลลือ ได้มาตั้ง หลักปักฐานด้วยสาเหตุมีที่ทำการในบริเวณนี้ จึงชักชวนเพื่อนบ้านในบ้านโสกใหญ่มาอยู่ด้วยกัน ปี ๒๔๗๒ จึงตกลงกัน ตั้งชื่อบ้านว่า บ้านตาแฮด เพราะคิดว่าตาแฮดเป็นผู้ก่อตั้งบ้าน และแต่งตั้งตาแฮดเป็นผู้ใหญ่บ้านอย่างเป็นทางการ จากนั้นได้ก่อสร้างวัดขึ้นคือวัดพาสุธาราม ต่อมาได้ตั้งชื่อบ้านใหม่ว่าบ้านป่าหวายเพราะเป็นพื้นที่ที่มีต้นหวายมาก ต่อมาในปี ๒๔๙๘ ได้เปลี่ยนชื่อบ้านจากบ้านป่าหวายเป็นบ้านโคกพระ หมู่ ๑๓ ตำบลลือ อำเภอพนา จังหวัด อุบลราชธานี ปัจจุบันบ้านโคกพระมีนายอภิรักษ์ หวานใจ เป็นผู้ใหญ่บ้านจากการสำรวจข้อมูล TCNAPปัจจุบันมี จำนวนครัวเรือน ๒๖๕ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๗๓๙ คน แยกเป็นชายจำนวน ๓๖๑ คน หญิง จำนวน ๓๗๘ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๘๗ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการ ทั่วไป จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๖ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๘

การจัดการพื้นที่ของบ้านโคกพระ หมู่ที่ ๓ เป็นหมู่บ้านที่ทำการเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ หมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง อยู่ดีมีสุข สนับสนุนให้คนในชุมชนสร้างแหล่งอาหารไว้กินเอง และสร้างรายได้จากการนำผลผลิตที่ ได้ไปขายในตลาดชุมชน ตลาดในตัวอำเภอ และมีตลาดใหญ่จากอุบลราชธานีมารับซื้อทุกสัปดาห์ มีกลุ่มอาหาร ปลอดภัยที่เข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรมในชุมชน

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายอภิรักษ์ หวานใจ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำ แผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้นำจัดหางบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อ ช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม และนางวัน ทานู มีความเชี่ยวชาญด้านการทำพานบายศรีสู่ขวัญ ระดับหมู่บ้านที่ สำคัญ ได้แก่ ๑. กองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๒.กองทุน สงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๓.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต ๔. กองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นกองทุนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนางจำปา จันทร์หอม เป็นประธานกลุ่มเกษตรกรทอผ้าบ้านโคกพระ มีความ เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า หมัดหมี่และออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาดเพื่อจำหน่าย นายแยม บ่อแก้ว เป็น ประธานกลุ่มข้าวปลอดสารพิษ ผลิตข้าวคุณภาพดีออกจำหน่าย ๓.นายจาม สายตา มีความเชี่ยวชาญด้านการจักร สาน ถักทอ ผลิตภัณฑ์จากเชือกในล่อน ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้ สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้า เป็นการรวมกลุ่มเพื่อ นำสินค้ามาจำหน่ายในราคาต่ำ และมีการปันผลให้กับสมาชิกทุก ๑ ปี ๓.กลุ่มพัฒนาบทบาทสตรีบ้านโคกพระ เป็น กลุ่มสตรีในชุมชนให้เข้มแข็งและยังเป็นการเสริมสร้างกลุ่มอาชีพของสตรีในชุมชน

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๓ บ้านโคกพระ มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางหนู เล็ด พรหมวัน นางบุชา สายตา นางบุญเรือน สีทิม และนางราตรี สารระดำ เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็น เครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย และมีนายถาวร กันยุดะ อสม.ดีเด่นระดับชาติ ระดับยอดเยี่ยม สาขาป้องกันไข้เลือดออก เป็นแกนนำด้านสุขภาพ ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุก ของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกัน ไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านการเมือง มี นายอารี วันทอง นายประจิม สีทิม และนายบุญเวิน ป้อมหิน ตำแหน่งสมาชิกสภา เทศบาลตำบลนาป่าแซง เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสภาเทศบาล ตำบลนาป่าแซง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มี นายอภิรักษ์ หวานใจ เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านวินยดี หมู่ที่ ๔ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๙ มีด้วยกัน ๔ ครอบครัวที่มาอยู่เป็นครั้งแรก ๑)นายเผ็ง สิทธิ ธรรม ๒)นายหมั่น เพ็งพา ๓) นายแห่น โคตะวัน ๔) นายสาย พรหมน้อยเดิมเรียกว่าบ้านโคกกะชะขึ้นกับอำเภอ ตระการพิพิธ จ.อุบลราชธานี และต่อมาได้มีครอบครัวมาอยู่เพิ่มมากขึ้น ในปี ๒๔๘๖ ได้มีการตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่โดย นายอำเภอได้มาตรวจเยี่ยมและได้ตั้งชื่อใหม่เป็น บ้านวินยดี หมู่ที่ ๑๔ ต.ลือ อ.ตระการพิพิธ จ.อุบลราชธานีโดยมี นายเอี่ยม ดวงจันทร์เป็นผู้ใหญ่บ้าน ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงผู้นำโดยนายหมั่น เพ็งพาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ในปีพ.ศ.๒๕๑๓ได้ มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำโดยนายเคน เพ็งพาเป็นผู้ใหญ่บ้านและมีการเปลี่ยนแปลงจากอำเภอตระการพิพิธเป็นอำเภอ พนา จ.อุบลราชธานี ในปีพ.ศ.๒๕๕๔ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำโดยนายสมพงษ์ ศรีดาจันทร์เป็นผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน จากการสำรวจข้อมูล TCNAP มีจำนวนครัวเรือน ๒๖๗ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๙๖๖ คน แยกเป็นชายจำนวน ๔๙๗ คน หญิง จำนวน ๔๖๙ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๒ ของประชากรทั้งหมด รองลงมา ประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๕ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๒

การจัดการพื้นที่ของบ้านวินยดี หมู่ที่ ๔ เป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งในด้านการจัดการหมู่บ้าน เป็นที่ตั้งของ พระธาตุนาป่าแซง ที่มีกิจกรรมส่งเสริมด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะการเวียนเทียนทุกวันพระ และงานไหว้พระธาตุนาป่าแซงในวันมาฆบูชา ทุกปี มีความเข้มแข็งของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านในการป้องกันปัญหาด้านสังคมในหมู่บ้าน รวมถึงมีการพัฒนาผลผลิตสินค้าชุมชนให้สามารถได้รับมาตรฐาน คือน้ำจิ้มวัว ได้รับเครื่องหมายห้าดาว มีผ้าทอมือที่สร้างรายได้ให้คนในชุมชนอีกด้วย

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายสมพงษ์ สีดาจันทร์ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้นำจัดหางบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม และยังเป็นประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน และมีนายปรเมษฐ์ ลุนพรม(อรรถดี ภูบินทร์) เป็นนักร้องเพลงลูกทุ่งสังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นการรณรงค์ให้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต ๕.กลุ่ม ชรบ.หมู่บ้านเป็นนโยบายของภาครัฐให้ตั้งชุดรักษาความสงบหมู่บ้านขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน ๖.กองทุนสงเคราะห์ศพครอบครัว อสม. จัดเก็บฌาปนกิจศพ ๑ ละ ๔๐ บาท เพื่อมาช่วยเหลือในการจัดงานศพของผู้เสียชีวิตในครอบครัว อสม.

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนางสุดใจ สิทธิธรรม เป็นประธานกลุ่มทอผ้าไทยและประธานกลุ่มสตรี นายเจริญ สงฆ์ เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านตัดผมชาย ช่างประปา และช่างไฟฟ้า นายมนู พิศคำ เป็นปราชญ์ด้านช่างไม้ ช่างเฟอร์นิเจอร์ และนายสี มหานิล เป็นปราชญ์ด้านการจักรสานกระติบข้าว ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. สัจจะสะสมทรัพย์หมู่บ้าน เป็นการออมวันละ ๑ บาท และปล่อยกู้ดอกเบี้ยต่ำ

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๔ บ้านวินยดี มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางสาววรสาร นายบุญโฮม พิลาทอง นางดาว เขาวะนะ และนางราตรี ขาวนาผือ เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน และการดำเนินการป้องกันยาที่มีส่วนผสมสเตียรอยด์ อสม.โทรโข่ง

๑.๔ ด้านการเมือง มี นางเตือนใจ บัวผัน และนายบุญศรี กุมภีโร เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสภาเทศบาลตำบลนาป่าแซง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มี นายสมพงษ์ ศรีดาจันทร์ เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านนาถาวร หมู่ที่ ๕ มีนายวร อุ่นวงศ์ เป็นผู้มาอยู่ก่อนเพราะว่านายวร มีที่นาอยู่บริเวณนี้เมื่อปี ๒๕๑๕มีชาวบ้านคนอื่น ๆ ออกมาอาศัยอยู่ด้วย และนายวร ได้แบ่งที่ดินบางส่วนที่มีอยู่หลายสิบไร่ที่เป็นหมู่บ้านในขณะนี้ให้ชาวและลูกหลานเพื่อสร้างบ้านเรือนอยู่ ส่วนมากก็เป็นชาวบ้านนาหว้า และบ้านนาป่าแซง ซึ่งมีนายอยู่ใกล้เคียงนี้และต่อมามีหลังคาเรือนมากขึ้น นายโสม เงินหมื่น ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก และตั้งชื่อบ้านนาถาวร เนื่องจากนายวร อุ่นวงศ์ เป็นผู้ได้มาอยู่เป็นคนแรก และในปีพ.ศ.๒๕๓๒ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำนายบุญศรี ทับทิมหินเป็นผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันคนที่๕ ปัจจุบันมีจำนวนครัวเรือน ๕๔ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๑๓๗ คน

แยกเป็นชายจำนวน ๘๓ คน หญิง จำนวน ๕๔ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๕ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๓

การจัดการพื้นที่ของบ้านนาถาวร หมู่ที่ ๕ มีการปกครองท้องถิ่น ๒ แห่ง อยู่ในเขตหมู่ที่ ๕ สามารถบริหารจัดการด้านการเมืองการปกครองทั้ง ๒ ฝ่ายได้อย่างเหมาะสม มีกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีความเข้มแข็งสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพใช้เองได้ และขายให้เครือข่ายเกษตรกรในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายบุญศรี ทับทิมหิน ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้นำจัดหางบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม และยังเป็นประธานกองทุนปุ๋ย กองทุนแม่ของแผ่นดิน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการกลุ่มอาชีพ ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นการรณรงค์ให้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๆ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนายสมพร บรรลือ เป็นประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ นายคณิต ทองหล่อ เป็นปราชญ์ด้านช่างกระเจก อลูมิเนียม ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้า เป็นการรวมกลุ่มเพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายในราคาต่ำ และมีการปันผลให้กับสมาชิกทุก ๑ ปี ๓.ธนาคารข้าว เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้รับความสะดวกสบายในการกู้ยืมข้าวในยามขาดแคลน ๔.ธนาคารหมู่บ้าน เป็นแหล่งให้บริการด้านเงินกู้ยืมในชุมชนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และส่งเสริมการออม

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๕ บ้านนาถาวร มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางสมใจ แสนเขียว นางสาวฤทัย บ่อแก้ว นางเย็นฤดี อินลี และนางพนมพร พุสาโรนา เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านสิ่งแวดล้อม มี นายบุญศรี ทับทิมหิน เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านสามแยกชมพู หมู่ที่ ๖ เมื่อปีพ.ศ.๒๕๑๐ได้มีประชาชนย้ายบ้านเรือนมาอยู่ที่บริเวณสามแยกโดยนายชม กุลสิงห์เป็นครอบครัวแรกที่ย้ายมาตั้งบ้านเรือนหลังแรกและต่อมาได้มีประชาชนในหมู่บ้านนาป่าแขง บ้านนาหว้า บ้านโสกและบ้านใกล้เคียงแยกย้ายออกมากระจายอยู่ตามที่ทำกินของตนเองเพื่อมาทำไร่ทำนาเป็นบริเวณกว้างเมื่อมีผู้คนมาอยู่มากขึ้นผู้คนสัญจรไปมาจะเรียกชื่อหมู่บ้านอย่างไม่เป็นทางการว่าบ้านหลัก ๘๐ ซึ่งบริเวณสามแยกนี้จะมีเสาหลักกิโลเมตรที่ ๘๐ วัดจากจังหวัดยโสธรในปีพ.ศ.๒๕๑๖ได้จัดตั้งชื่อหมู่บ้าน”บ้านสามแยกชมพู” การตั้งชื่อได้มาจากคำว่า สามแยก เป็นสถานที่ซึ่งเป็นที ๓ สามแยก แยกทางทิศเหนือไปอำเภอขามเฒ่า แยกไปทางทิศตะวันออกไปอำเภอเขมราฐ และแยกไปทางทิศตะวันตกไปจังหวัดอำนาจเจริญ คำว่า ชมพู มาจากนายชม กุลสิงห์มาอยู่ก่อนและสถานที่บริเวณนี้สามารถมองเห็นภูเขาผู้คนสามารถมาดูชมได้ คำว่าภูถ้ามองไปทางทิศเหนือหรือเดินทางไปประมาณ๕กิโลเมตรจะมีภูเขาเรียกชื่อว่าภูพริก ภูเปาะและภูโจดจึงเป็นที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านสามแยกชมพูในปัจจุบัน โดยนายชม กุลสิงห์ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกและในปี พ.ศ.๑๔๑๗ ได้ทำการสร้างโรงเรียนบ้านสามแยก

ชมพู โดยขอแยกจากโรงเรียนบ้านนาป่าแซง โดยมีนายแพง วิจิตรพงษ์เป็นประธานกรรมการบริหารเป็นคนแรก และมีการสร้างศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์วัดสามแยกชมพูเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนวัยเรียนปัจจุบันนายสมบัติ ป้องกัน เป็นผู้ใหญ่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน ๑๔๖ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๔๐๗ คน แยกเป็นชายจำนวน ๒๐๒ คน หญิง จำนวน ๒๐๕ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๑๘ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๔ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๓

การจัดการพื้นที่ของบ้านสามแยกชมพู หมู่ที่ ๖ ซึ่งเป็นที่ตั้งของเทศบาลตำบลนาป่าแซง มีการบริหารจัดการของภาคีเครือข่ายที่พัฒนาตำบลสำคัญ คือ คณะทำงานไทนาป่าแซงปลื้มกัน และมีพื้นที่ติดกับถนนสายหลักเชื่อมต่อระหว่างอำเภอ จึงเป็นทุนทางภูมิประเทศ จึงเปิดตลาดจำหน่ายสินค้าของชุมชนโดยร่วมกับพาณิชย์จังหวัด เปิดเป็นตลาดต้องชม ให้คนในชุมชนนำผลผลิตมาวางขาย สร้างรายได้และสร้างอัตลักษณ์ให้ตำบลนาป่าแซง

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายสมบัติ ป้องกัน ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้บริหารจัดการงบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม และนายพุลเกียรติ ศรีปัญญา เป็นวิทยากรเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพ่อ ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นการรณรงค์ ให้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต ๕.กลุ่มพัฒนาบทบาทสตรี เป็นการสร้างกลุ่มสตรีในชุมชนให้เข้มแข็งและยังเป็นการเสริมสร้างกลุ่มอาชีพของสตรีในชุมชน

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนายหลอด ต้นโพธิ์ เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านการจัดการสาน ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ นายวิไล วงศ์แก่น เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านช่างไฟฟ้า ประปา และนายสุกั ดาตา เป็นปราชญ์ด้านงานช่าง การเคาะฟันสิรยนต์ ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้า เป็นการรวมกลุ่มเพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายในราคาต่ำ และมีการปันผลให้กับสมาชิกทุก ๑ ปี ๓.ธนาคารข้าว เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้รับความสะดวกสบายในการกู้ยืมข้าวในยามขาดแคลน ๔.กองทุนสงเคราะห์ราษฎรช่วยเหลือครอบครัวผู้ประสบภัย ปล่อยกู้ให้สมาชิกในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ๕. กองทุนปุ๋ยชีวภาพ SML จัดหาปุ๋ยให้เกษตรกรในช่วงฤดูทำนา เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยที่มีคุณภาพราคาถูกให้กู้ยืมแก่สมาชิกเพื่อนำไปลงทุน และใช้คืนเมื่อครบกำหนดชำระหนี้ ๖. กองทุนข้าวเปลือก นำข้าวเปลือกที่ชาวบ้านนำมาทำบุญตั้งเป็นกองทุนให้ชาวบ้านได้กู้ยืมในยามขาดแคลน ๗. กองทุนปุ๋ยมูลไก่ SML รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร่วมกันคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีหลากหลาย

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๖ บ้านสามแยกชมพู มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางสมพร กอมณี นายเสถียร บัวเขียว และนางเพ็ญแข ลากสาร เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านการเมือง มี นายลับ บ่อแก้ว เป็นประธานสภาเทศบาลตำบลนาป่าแซง เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสภาเทศบาลตำบลนาป่าแซง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มี นายสมบัติ ป้องกัน เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านยางเครือพัฒนา หมู่ที่ ๗ แต่ก่อนในหมู่บ้านมีต้นยางใหญ่และมีเครื่องล้อมรอบต้นยางใหญ่ ซึ่งไม่ไกลกับลำห้วยยาง ต่อมามีคนเฒ่าคนแก่เห็นสมควรเป็นพัฒนา เพราะต้องมีการพัฒนาเพิ่ม จึงได้เลือกซื้อ บ้านยางเครือพัฒนา บุคคลที่พาแยกหมู่บ้านคือ นายเปื่อง เทพพันธา ย้ายมาจากบ้านนาหว้า หมู่ ๒ ตำบลพนา จังหวัดอุบลราชธานี โดยมาอยู่ที่นาของตนเอง ต่อมาเมื่อครบคร้ว นางหมา แก้วกล้า มารดาของนางเวิน บุบผา ย้ายมาจากบ้านแสนสุข ตำบลลือ อำเภอนา จังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาเมื่อครบคร้วนายโด วงศ์จันทร์ย้ายมาจากบ้านสามแยกชมพูอีกส่วนหนึ่งย้ายมาจากบ้านน้ำอ้อย (บ้านข้าวไม้แก่น) อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี รวมเป็นจำนวน ๓๐ หลังคาเรือน แต่ก่อนบ้านยางเครือพัฒนาขึ้นกับบ้านสามแยกชมพู ตำบลนาหว้า อำเภอนา จังหวัดอุบลราชธานี และได้ตั้งจังหวัดอำนาจเจริญขึ้นมาใหม่ และได้แยกหมู่บ้านออกจากบ้านสามแยกชมพู เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ มาเป็นบ้านยางเครือพัฒนา หมู่ ๗ ตำบลนาป่าแข้ง อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ในปัจจุบันนางสุภาพร ทองห่อ เป็นผู้ใหญ่บ้าน จากการสำรวจข้อมูล TCNAP มีจำนวนครัวเรือน ๑๔๔ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๔๗๗ คน แยกเป็นชายจำนวน ๒๕๘ คน หญิง จำนวน ๒๑๙ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗๘ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๖ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๓

การจัดการพื้นที่ของบ้านยางเครือพัฒนา หมู่ที่ ๗ ประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ทำไร่ เป็นหลัก และมีโรงงานอำนาจเจริญน้ำมันปาล์ม จำกัด ตั้งอยู่ในพื้นที่ ส่งเสริมการรวมกลุ่มทำการเพาะเห็ดขายเป็นรายได้ มีกลุ่มทอเสื่อกกส่งขายสร้างรายได้ให้คนในชุมชน

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นางสุภาพร ทองห่อ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้บริหารจัดการงบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม และนางใบศรี กาทรรักษ์ เป็นปราชญ์ด้านหมอสุนัขพร ด้านการเป่า ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑. กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๒.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนายบุญจันทร์ สาริมูล เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านตัดผมชาย นายบุญส่ง ตระกูลจันทร์ เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านทำสิริยนต์ นางบัวสา ก่งมาลา เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านการจักสาน และนายบุญเพ พรหมวัน เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านการซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนโคกระบือ ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๓. ธนาคารข้าวเปลือก เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้รับความสะดวกสบายในการกู้ยืมข้าวในยามขาดแคลน

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๗ บ้านยางเครือพัฒนา มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางวรรณดา วงศ์จันทร์ นางงามตา พุทธิรัตน์ และนางดอกกรัก ทองห่อ เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านการเมือง มี นายบุญ ทองห่อ เป็นรองนายกเทศมนตรี เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสภาเทศบาลตำบลนาป่าแซง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มี นางสาวพร ทองห่อ เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านคำย่านาง หมู่ที่ ๘ เดิมบ้านคำย่านางแยกออกจากบ้านนาป่าแซงเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๘ โดยมีนายหวาง ดวงมณี นายเพ็ง ศิริมงคล นายจำปา ดวงมณี นายใหม่ ห้วยน้อย นายเสาร์ กัณหารักษ์ ได้พากันชวนญาติพี่น้องมาอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ซึ่งพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์มีน้ำคำซุกและมีพืชพันธุ์ธัญญาหารมากและมีสัตว์ป่าต่างๆชนิดและมีพื้นที่เหมาะแก่การทำการเกษตร ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๑บ้านคำย่านาง ต.นาหว้า อ.พนา จ.อุบลราชธานี จึงมีการแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้น ซึ่งได้แต่งตั้ง นายผัน ดำมาเป็นผู้ใหญ่บ้าน และมีนายวัน หงส์พันธ์ นายเสาร์ กัณหารักษ์ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้น และมีการกันพื้นที่เพื่อเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์แก่หมู่ ซึ่งมีโรงเรียนเป็นเนื้อที่ ๒๒ ไร่ ๒ งาน วัดคำย่านาง ๑๓ ไร่ โดยให้นายบุญเดิม ทวีบุญเป็นผู้ขึ้นเอกสารสิทธิ์และจัดสรรพื้นที่ให้ผู้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยจำนวน ๑๕ ไร่ และมีพื้นที่ป่าสาธารณะประโยชน์(ป่าช้า)และป่าदानพุทธสังฆารจำนวน ๔๐๐ ไร่และมีหนองผือ(ห้วยตานาง)พื้นที่ ๕ไร่ห้วยชลประธารทิศตะวันออกของหมู่บ้านโดยมีนายอุดม นายเล็ด นายบน ทองเกลี้ยง เป็นผู้บริจาคจำนวนเนื้อที่ ๒๕ ไร่ โดยได้งบก่อสร้างจากรัฐบาล ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้งบประมาณจากรพช. มาก่อสร้างฝายกั้นน้ำห้วยภูพริกมีพื้นที่ทั้งหมด ๓ไร่ โดยมีนางสิงห์ ศิริมงคลเป็นผู้บริจาค ข้อมูลจากการสำรวจ TCNAP มีจำนวนครัวเรือน ๑๗๖ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๖๔๕ คน แยกเป็นชายจำนวน ๓๒๙ คน หญิง จำนวน ๓๑๖ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๑๙ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไปจำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๖ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๙

การจัดการของบ้านคำย่านาง หมู่ที่ ๘ มีกิจกรรมเด่นด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยคนในชุมชนโดยมีกลุ่มคนสามวัยในการทำการสำรวจป่าไม้เป็นแกนนำหลักขับเคลื่อน และมีแหล่งเรียนรู้การทำเกษตรแบบพอเพียง และการทำตลาดออนไลน์ สร้างรายได้ให้เกษตรกร

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายจำมอญ สีบศรี ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้นำจัดหางบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม และมีนางสาวจิรารัตน์ พันโยธา (จิรารัตน์ สายลมหวล) หมอลำสังกัดค่ายอิสระระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นการรณรงค์ ให้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหายาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓. กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๆ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต ๕.กองทุนเพื่อการศึกษาเป็นกลุ่มระดมเงินเพื่อสร้างโอกาสให้กับเด็กเรียนที่ยากจน

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนายมนัส ทองศรีเพชร เป็นประธานกลุ่มเกษตรพอเพียงสู่พาณิชย์ นายทองสุข ดีล้วน ปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำเฟอร์นิเจอร์ นายธนาวัฒน์ พันธุมาศ เชี่ยวชาญด้านการเพาะเห็ด และนายบุญทวี ดีล้วน เชี่ยวชาญด้านการจักรสาน ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้า เป็นการรวมกลุ่มเพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายในราคาต่ำ และมีการปันผลให้กับสมาชิกทุก ๑ ปี ๓.กองทุนสงเคราะห์ ปลอ่ยเงินกู้ และนำดอกเบี้ยจัดเป็นสวัสดิการให้ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน ๔.กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน ๕.กลุ่มข้าวหอมมะลินิทรีย เพื่อผลิตข้าวอินทรีย์คุณภาพไว้กินและจำหน่าย

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๘ บ้านคำยานาง มีบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นายกมล แพงจ่าย เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน และนางบัวลย์ แพงจ่าย เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ดูแลด้านสุขภาพ การรักษา การเจ็บป่วยในชุมชน นางสายฝน โทพิลา ประธาน อสม. นางมณีจันทร์ ผกานนท์ และนางจันท์ โสมรักษ์ เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านการเมือง มี นางสายฝน โทพิลา และนางอนงค์ โพธารินทร์ เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาป่าแวง เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสภาเทศบาลตำบลนาป่าแวง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มี นายจำมอญ สืบศรี เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน และนายเด่น บุญมูล ปราชญ์ชาวบ้านด้านการอนุรักษ์ป่าไม้

บ้านโคกเจริญ หมู่ที่ ๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ นาย นาน บ่อแก้ว ได้พาครอบครัว ย้ายมาจากบ้านนาป่าแวงมาตั้งหมู่บ้าน โดยเรียกว่าคุ้มบ้านน้อย ซึ่งเป็นเขตปกครองของบ้านสามแยกชมพู หมู่ ๑๒ ตำบลนาหว้าใหญ่ อำเภอนาหว้า จังหวัดอุดรธานี ในพื้นที่ที่ตั้งคุ้มนั้นเป็นป่าที่มีต้นไม้ขนาดเล็กจำนวนมากและเป็นที่สูงและดอนหรือภาษาท้องถิ่นเรียกว่า .โคก. ในช่วงนั้นได้มีครอบครัวที่ย้ายมาจากบ้านนาป่าแวงมากขึ้น และย้ายมาจากที่อื่น ๆ ก็มีจำนวนมากขึ้น ผู้ใหญ่บ้านคนที่ ๒ นายวันนา นาคสุข เริ่มปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๕๓ ได้นำพาหมู่บ้านสู่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในพ.ศ. ๒๕๕๓ – ปัจจุบัน มีนาย จำปี เรืองวงศ์ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนที่ ๓ จากการสำรวจข้อมูล TCNAP มีจำนวนครัวเรือน ๑๕๓ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๕๒๑ คน แยกเป็นชายจำนวน ๒๔๔ คน หญิงจำนวน ๒๗๗ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๙๔ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๐ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๖

การจัดการของบ้านโคกเจริญ หมู่ที่ ๙ มีตลาดป่าที่เป็นแหล่งขายสินค้าชุมชนติดกับถนนสายหลักที่มุ่งด้วยหญ้าคาเป็นอัตลักษณ์ของตลาด สร้างอาชีพ และรายได้ให้คนในชุมชน มีกองทุนหมู่บ้านที่ต่อยอดกิจกรรมนำมาสร้างเป็นสวัสดิการด้านงานบริการ โต๊ะ เต็นท์ แก้วอี ในงานต่างๆ รายได้นำเข้ามามีบริหารจัดการเป็นรายได้ให้สมาชิก และลงทุนต่อ และมีฐานการเรียนรู้ที่ส่งเสริมด้านการทำเกษตรและการท่องเที่ยวคือ ไร่สตอเบอรี่ เป็นต้น

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายจำปี เรืองวงศ์ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้จัดหางบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม นายวันนา นาคสุข เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านพิธีกรรมทางศาสนา ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นการรณรงค์ให้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔.ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนายเฉลิมชัย แสงภักดี กลุ่มพอเพียงสู่พาณิชย์ (ไร่ภูตะวัน สวนสตอเบอรี่) นายอำเภอ ต้นโพธิ์ เชี่ยวชาญด้านการทำขนมถั่วตัด และนายทองหล่อ ต้นเลิศ ปราชญ์ชาวบ้านด้านช่างไม้ ช่างปูน ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็นกลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้า เป็นการรวมกลุ่มเพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายในราคาต่ำ และมี

การปันผลให้กับสมาชิกทุก ๑ ปี ๓.ธนาคารข้าว เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้รับความสะดวกสบายในการกู้ยืมข้าวในยามขาดแคลน ๔.กองทุนออมทรัพย์ เพื่อปล่อยกู้ให้กับสมาชิกในกลุ่มกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๙ บ้านโคกเจริญ มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางบุญถิ่น โสมรักษ์ เป็นประธาน อสม. นางบัวผัน แซ่เต็ง และนางนา แสนเขียว เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านสิ่งแวดล้อม มีนายจำปี เรืองวงศ์ เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการคัดแยกขยะในครัวเรือน

บ้านโคกพระ หมู่ที่ ๑๐ ในอดีต ครอบครัวปู่ทวด สี่แลง ได้อพยพจากบ้านโสกใหญ่มาตั้งถิ่นฐานด้วยสาเหตุที่ท่านมีที่ทำกินอยู่บริเวณบ้านโคกพระ ดังนั้น ทานจึงชวนเพื่อนรักคนหนึ่งคือปู่แฮด ราชี มาตั้งถิ่นฐานอยู่ด้วยกัน เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรและการตั้งถิ่นฐาน เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้มีผู้อพยพเข้ามาอยู่เพิ่มมากขึ้นจนกลายมาเป็นหมู่บ้านและได้ตกลงร่วมกันตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านตาแฮด” เพราะว่าตาแฮดเป็นผู้นำหมู่บ้านคนแรก หลังจากนั้นก็ได้มีการสร้างวัด ชื่อวัดผาสุการาม ขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๘๐ เพื่อเป็นศูนย์รวมทางด้านศาสนาและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในหมู่บ้านและชุมชน เนื่องจากมีชาวบ้านเจ็บป่วยล้มตายกันบ่อยแลด้วยความเชื่อว่าชื่อหมู่บ้านชื่อเดิมไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้ผู้คนในหมู่บ้าน เจ็บป่วย ล้มตายบ่อย จึงมีมติตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่ ให้ชื่อว่า บ้านป่าหวาย เนื่องจากภูมิศาสตร์เดิมไปด้วยหวาย หลังจากนั้นไม่นานก็ได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็นหมู่บ้าน “วิมชัย” แต่ชื่อนี้เป็นชื่อเรียกยาก และไม่มีใครเรียกได้ติดปาก นายสุบิน ชันทอง ผู้ใหญ่บ้านคนต่อมา ได้เปลี่ยนชื่อหมู่บ้านอีกครั้งเป็นบ้านโคกพระ เมื่อปีพ.ศ.๒๕๔๒ ผู้ใหญ่บ้านคนถัดมาคือ นายชินวัตร จันทร์หอม ดำรงตำแหน่งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๖ ดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน จากการสำรวจข้อมูล TCNAP มีจำนวนครัวเรือน ๑๒๗ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๔๔๒ คน แยกเป็นชายจำนวน ๒๑๘ คน หญิง จำนวน ๒๒๔ คน อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗๘ ของประชากรทั้งหมด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและบริการทั่วไป จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๔ และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๖

การจัดการของบ้านโคกพระ หมู่ที่ ๑๐ มีการจัดสวัสดิการและกลุ่มเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีการต่อยอดการทำกิจกรรมของกลุ่มในหมู่บ้านให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้คนในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มผลิตน้ำดื่ม และมีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมตั้งแต่โบราณคือ กลองกิ่ง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านให้ดำรงสืบไป

จากการสำรวจทุนและศักยภาพของพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งจำแนกทุนและศักยภาพของพื้นที่

๑.๑ ด้านสังคม นำโดย นายชินวัตร จันทร์หอม ตำแหน่งกำนันตำบลนาป่าแซง เป็นผู้นำชุมชน เป็นแกนนำในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และชุมชน คอยดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้นำจัดหางบประมาณมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านช่วยเหลือสังคม นายอาทิตย์ สมน้อย (เปิ้ล ปทุมราช) นักร้องสังกัดค่ายอาร์สยาม ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นการรณรงค์ให้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ๒.กองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กขคจ.) เป็นการยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ยให้กับสมาชิก ๓.กองทุนสงเคราะห์ศพหมู่บ้าน เก็บค่าฌาปนกิจศพละ ๆ ๑๐๐ บาท เพื่อนำไปช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิตในหมู่บ้าน ๔. ฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้เสียชีวิต

๑.๒ ด้านเศรษฐกิจ โดยมีนายบุญจันทร์ สี่แลง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร/ผลิตข้าวกล้องธรรมชาติ/เพาะเห็ดฟาง/ทำตะกร้าพลาสติก นายจันทร์ พันติ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านแปรรูปสมุนไพร (สบู่เหลว/สบู่ก้อน/น้ำยาล้างจาน) และนายบุญมา มีดี มีความเชี่ยวชาญด้านการจักสาน ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ ๑.กองทุนหมู่บ้าน (เงินล้าน) เป็น

กลุ่มที่มีเงินให้สำหรับสมาชิกกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ๒. กองทุนร้านค้า เป็นการรวมกลุ่มเพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายในราคาต่ำ และมีการปันผลให้กับสมาชิกทุก ๑ ปี ๓. ธนาคารข้าว เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้รับความสะดวกสบายในการกู้ยืมข้าวในยามขาดแคลน

๑.๓ ด้านสุขภาพ ในด้านสุขภาพ หมู่ที่ ๑๐ บ้านโคกพระ มีทุนบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านสุขภาพ คือ นางดวงเวียง วงวาน ประธาน อสม. นางสุพัตรา ไชยโท และนางชั้นทอง สุวรรณไตร เป็นสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายด้านสุขภาพ ดูแลงานด้านสุขภาพในชุมชน เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก และการตรวจลูกน้ำยุงลาย ระดับหมู่บ้านที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการบริการเชิงรุกของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องลงพื้นที่ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น คัดกรองเบาหวาน ความดัน การณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก การตรวจลูกน้ำยุงลายของครัวเรือน

๑.๔ ด้านการเมือง มีนายวัชร มาประสม นายกเทศมนตรีตำบลนาป่าแซง เป็นแกนนำหลักในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเทศบาลตำบลนาป่าแซง และความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนในพื้นที่

๑.๕ ด้านสิ่งแวดล้อม มีนายชินวัตร จันทร์หอม เป็นประธานกลุ่มการจัดการขยะต้นทาง มีหน้าที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเป็นผู้ดำเนินการคัดแยกขยะในครัวเรือน